

Мисонець Вікторія

студентка

ВСП «Рівненський коледж НУБіП України»

ЗЕМЛЯ І МАЙНО У ДИВІДЕНДНІЙ ПОЛІТИЦІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Згідно чинного законодавства України аграрне підприємство володіє правом вибору моделі дивідендної політики. Однак, специфіка сільськогосподарського виробництва створює об'єктивні умови для внесення певних коректив у методику нарахування й виплати дивідендів.

Царук В. Ю. стверджує, що надзвичайно важливим є впровадження ефективної системи аналітичного забезпечення управління в цілому, і дивідендної політики зокрема [4, с. 80].

Передусім слід врахувати, що діяльність сільськогосподарських підприємств пов'язана з розмежуванням майнових об'єктів і земельних ресурсів при нарахуванні дивідендів.

Бруханський Р. Ф. вказує, що часто мова йде не про фактично визначений майновий індивідуальний об'єкт, а лише про право на його отримання, тобто майновий персональний пай розглядається лише як певна умовна частина майна в грошовому еквіваленті [2, с. 74].

Специфіка сільськогосподарського виробництва створює основний дискусійний момент в організації процесу нарахування й виплати дивідендів – що є базою розподілу? Теоретично стартова диференціація внесків співвласників у статутний капітал підприємства базується на вартості майнових паїв. Відповідно в окремих господарствах застосовується методика нарахування дивідендів пропорційно обсягу майна конкретних співвласників, розмір земельного паю при цьому не враховується, оскільки є рівновеликим для всіх пайовиків.

Такий підхід ми вважаємо невірним. Обсяг земельної власності конкретного пайовика в процесі діяльності підприємства може зазнавати суттєвих змін шляхом операцій спадкування, дарування, купівлі-продажу тощо, відповідно повинен змінюватись і розмір дивідендних виплат [1]. До того ж земля є основною складовою частиною сільськогосподарського капіталу.

Таким чином, в процесі нарахування дивідендів базою розподілу доцільно вважати весь обсяг персонального капіталу співвласника як в майновій, так і у земельній формі. Сума майнового паю відображена в грошовому виразі в системі бухгалтерського обліку підприємства, обсяг земельного паю фіксується в умовних гектарах, оскільки земля досі не поставлена на баланс господарств. Таким чином, при нарахуванні дивідендів практично існує дві бази розподілу: 1 грн майнового паю і 1 умовний га земельного паю. Така ситуація значно ускладнює розрахунок дивідендів, оскільки залишається невирішеним питання за допомогою яких критеріїв можна розподілити загальний обсяг дивідендного фонду окремо на майновий і земельний.

Вважаємо, що найбільш виправданим і економічно доцільним варіантом розподілу дивідендного фонду сільськогосподарських підприємств є врахування сумарної вартості майнового і земельного паїв, тобто капітал конкретного учасника буде складатись із суми вартостей майна і землі, отриманих на основі паювання колективної власності з врахуванням поточних динамічних і структурних змін в процесі господарської діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Бруханський Р. Ф., Бінчаровська Т. А. Теоретичні і прикладні аспекти бухгалтерського обліку у сфері землекористування. Економічний аналіз. Тернопіль. 2018. Том 28. № 4. С. 305-312.
2. Бруханський Р. Ф. Особливості концепції дивідендної політики сільськогосподарських підприємств. Наука молода. Тернопіль: Економічна думка, 2003. № 1. С. 73-78.
3. Царук В. Ю. Проблеми розвитку обліку в системі корпоративного управління. Бізнес Інформ. 2018. № 11. С. 369-374.
4. Царук В. Необхідність формування аналітичної системи корпоративного управління. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020. Вип 1. С. 79-88.